

AUTOTRANSPORTA DIREKCIJA

Reģionālā maršrutu tīkla pārskatīšana

Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums

Sabiedriskā transporta pakalpojumus organizē

- Satiksmes ministrija,
- Sabiedriskā transporta padome,
- Autotransporta direkcija,
- plānošanas reģioni.

Plānošanas reģionu kompetence

- sagatavot priekšlikumus maršrutu tīkla izmaiņām;
- **noskaidrot un apkopot plānošanas reģionā ietilpstošo pašvaldību un iedzīvotāju viedokļus par maršrutu tīklu attiecīgā plānošanas reģiona teritorijā;**
- **minēto funkciju izpildei valsts katru gadu piešķir dotāciju plānošanas reģioniem.**

Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums

Sabiedriskā transporta padomes kompetence

- definēt sabiedriskā transporta pakalpojumu apjomu reģionālajos maršrutos;
- lemt par sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanu reģionālajos maršrutos;
- pārraudzīt sabiedriskajam transportam no valsts budžeta iedalīto finanšu līdzekļu administrēšanu, sadali un piešķiršanu;
- sagatavot un iesniegt SM priekšlikumus par valsts budžeta pieprasījumu sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanai.

Autotransporta direkcijas kompetence

- sadarbībā ar plānošanas reģioniem izstrādāt un plānot reģionālo maršrutu tīklu, sniegt priekšlikumus STP attiecībā uz maršrutu tīkla pārzināšanu;
- STP uzdevumā organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajos maršrutos;
- nodrošināt sabiedriskajam transportam no valsts budžeta iedalīto finanšu līdzekļu administrēšanu un piešķiršanu.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums

Maršrutu tīklu veido

- lai apmierinātu iedzīvotāju pieprasījumu pēc sabiedriskā transporta pakalpojumiem;
- nodrošinātu maršrutu tīklā iespēju apmeklēt izglītības iestādes, ārstniecības iestādes, darbavietas, valsts un pašvaldību institūcijas **vispārpieņemtajā darba laikā**.

Plānojot starppilsētu maršrutus ar lielu pasažieru plūsmu, vispirms tiek izveidoti maršruti pa sliežu ceļiem

Ja piešķirtie valsts budžeta līdzekļi nav pietiekami, lai kompensētu zaudējumus, STP pārskata

- plānotā reģionālās maršrutu tīkla apjomu nākamajam gadam (kilometrus);
- plānoto tarifu nākamajam gadam (braukšanas maksu).

Izmaiņu veikšana maršrutu tīklā

Priekšlikumus par izmaiņām maršrutos var iesniegt ikviens pasažieris, pašvaldība, pārvadātājs, valsts vai pašvaldības iestāde, privāts uzņēmums utt.

Priekšlikumus izvērtē ATD un plānošanas reģions

- ATD izvērtē statistiku – pasažieru skaits, nepieciešamais finansējums u.tml.;
- plānošanas reģiona pienākums ir noskaidrot pašvaldību un iedzīvotāju viedokļus.

Priekšlikumi tiek iesniegti STP, kas lemj par to atbalstīšanu vai noraidīšanu.

Ja priekšlikums tiek atbalstīts, ATD kopā ar pārvadātāju veic izmaiņas kustības sarakstā, izvietojot informāciju pieturvietās, mājaslapās u.c. kanālos.

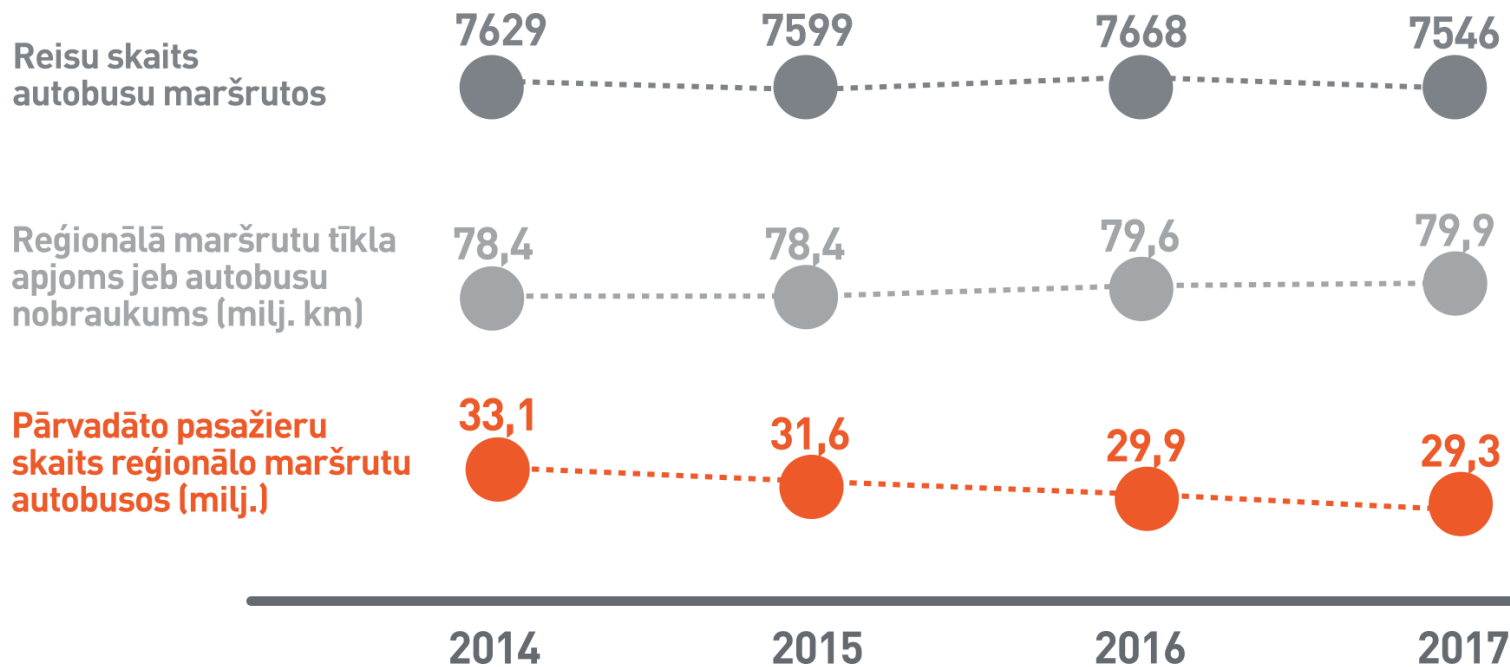
Esošās situācijas raksturojums

- **Reģionālā maršrutu tīkla apjoms nav mainījies** vismaz pēdējos piecus gadus, bet pasažieru skaits katru gadu samazinās par aptuveni 5%.
- Daudzu maršrutu, kuros pirms pieciem/sešiem gadiem bija stabila pasažieru plūsma, **reisi šobrīd nav piepildīti.**
- **Daudzos starppilsētu maršrutos,** kuru uzturēšanai valstij būtu jāmaksā maz vai nebūtu jāmaksā vispār, **dotāciju īpatsvars ir pārāk liels.**
- **Daudzos vietējās nozīmes maršrutos reisu skaits ir pārāk liels;** vienā maršrutā ir reisi, kuros vidējais pasažieru skaits ir nulle, viens, divi, un ir reisi, kur pasažieru plūsma ir apmierinoša.
- Vilciena un autobusa reisi un to **izpildes laiki atsevišķos virzienos pārklājas.**

Piešķirtais valsts budžeta apmērs nav pietiekams, lai uzturētu maršrutu tīklu esošajā apjomā.

Pasažieru līkne, tīkla apjoma līkne

Autobusus pārvadāto pasažieru skaits katrā reģionā (miljoni)

Reģions	2014	2015	2016	2017
Starppilsētu maršruti	11,76	11,51	11,07	10,75
Zemgales reģions	3,04	2,91	2,72	2,66
Rīgas reģions	10,05	9,52	8,89	8,81
Kurzemes reģions	1,95	1,83	1,76	1,91
Vidzemes reģions	3,18	3,01	2,91	2,65
Latgales reģions	3,1	2,86	2,54	2,43

Rādītāji uz vienu kilometru

Ieņēmumi (eiro/km)	2014	2015	2016	2017
Starppilsētu maršruti	0,59	0,57	0,54	0,53
Zemgales reģions	0,37	0,35	0,33	0,32
Rīgas reģions	0,57	0,55	0,54	0,55
Kurzemes reģions	0,30	0,28	0,27	0,28
Vidzemes reģions	0,31	0,30	0,28	0,27
Latgales reģions	0,28	0,26	0,24	0,24

Rādītāji uz vienu kilometru

Izmaksas (eiro/km)	2014	2015	2016	2017
Starppilsētu maršruti	1	0,98	0,96	0,97
Zemgales reģions	0,97	0,94	0,95	0,97
Rīgas reģions	0,93	0,91	0,89	0,95
Kurzemes reģions	0,76	0,76	0,76	0,85
Vidzemes reģions	0,96	0,94	0,91	0,94
Latgales reģions	0,86	0,80	0,82	0,84

Rādītāji uz vienu kilometru

Zaudējumi (eiro/km)	2014	2015	2016	2017
Starppilsētu maršruti	0,41	0,41	0,42	0,44
Zemgales reģions	0,60	0,59	0,62	0,65
Rīgas reģions	0,36	0,35	0,35	0,40
Kurzemes reģions	0,46	0,48	0,49	0,57
Vidzemes reģions	0,65	0,64	0,62	0,67
Latgales reģions	0,58	0,55	0,58	0,60

Rādītāji uz vienu kilometru

leņēmumu segums pār izmaksām (%)	2014	2015	2016	2017
Starppilsētu maršruti	59,3%	57,9%	56,5%	54,5%
Zemgales reģions	37,8%	36,8%	34,7%	32,8%
Rīgas reģions	61%	60,9%	60,3%	58,2%
Kurzemes reģions	39,5%	36,9%	35,5%	32,7%
Vidzemes reģions	32%	31,5%	31,2%	29%
Latgales reģions	32,4%	31,9%	29,7%	28,7%

Valsts budžeta līdzekļi reģionālo maršrutu autobusu pārvadājumos

*ieskaitot braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju pārvadāšanu

Gads	Piešķirtie valsts budžeta līdzekļi (eiro)	Aprēķinātie zaudējumi (eiro)
2014. gads	36 161 005	35 429 752
2015. gads	37 478 684	37 031 801
2016. gads	36 215 727	38 757 528
2017. gads	38 289 043	44 139 896
2018. gads	40 110 492	44 216 726

Ir veikti vairāki pasākumi, lai mazinātu izmaksas

- vienādoti tarifi vietējās nozīmes maršrutos;
- virknē maršrutu pasažieri tiek vesti ar pasažieru plūsmas atbilstošas jeb mazākas ietilpības autobusiem; šobrīd šādu transportlīdzekļu īpatsvars sasniedzis 27%;
- maršrutu tīkla pārskatīšana. Plānošanas reģioniem iesniegti priekšlikumi attiecībā uz maršrutu tīkla samazinājumu.
! Būtiski: šie priekšlikumi ir tikai darba versija, kas nodota sadarbības partneriem – institūcijām, kas arī ir atbildīgas par maršrutu tīkla plānošanu.

STP sēdē panākta vienošanās, ka tīkls ir jāpārskata un jāmazina.

Plānošanas reģioni priekšlikumus vērtē. Plānots, ka izmaiņas tiks veiktas pakāpeniski un maršrutos vai reisos, par kuriem tiks panākta vienošanās, gaidāmi grozījumi.

Kritēriji, ko ATD ņēma vērā, pārskatot maršrutu tīklu

- autobusu maršrutu pārklāšanās ar vilciena maršrutu;
- valsts dotāciju īpatsvars starppilsētu maršrutu uzturēšanai (vairākos starppilsētu maršrutos valsts dotāciju apjoms varētu būt neliels -> reisu ir daudz, bet ne visi ir pilnībā piepildīti -> rezultātā valstij ir jāsedz zaudējumi par to maršrutu uzturēšanu, kuros tiek pārvadāts salīdzinoši liels pasažieru skaits);
- maršruti, kuru uzturēšanai valsts dotāciju īpatsvars ir vairāk nekā 80% un kuros tiek pārvadāts mazs skaits pasažieru.

Šis punkts tiek skatīts kontekstā ar pārvietošanās alternatīvām konkrētajā apdzīvotajā vietā (vai ir iespēja nokļūt galamērķī ar cita maršruta/reisa autobusu);

- vai maršrutu izmanto skolēni, lai nokļūtu izglītības iestādē;
- reisu piepildījums ārpus vispārpieņemtā darba laika un reisu piepildījums nedēļas nogalēs un svētku dienās.

Atgādinājumam:

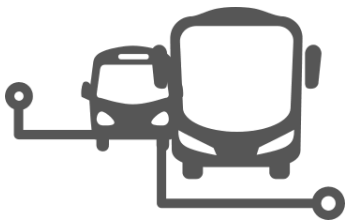
valsts (**nevis pašvaldības**) organizē un finansē sabiedriskā transporta pakalpojumus. Pakalpojuma pasūtītājam ir jānosaka un jāorganizē tāds tīkla apjoms, kādu tā finansiāli ir spējīga uzturēt.

Informācijai:

tika ierosināts, ka gadījumos, ja valsts no savas puses vairs nevar uzturēt kādu reisu, bet pašvaldība to kategoriski pieprasa, tai ir iespēja līdzfinansēt reisa uzturēšanu, tomēr tieši pašvaldības šo priekšlikumu noraidīja.

Maršrutu / reisu piemēri

Paldies par uzmanību!

